

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยววัฒนธรรมแม่น้ำเพชรบุรี” เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำในแม่น้ำเพชรบุรี และ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว ต่อการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว โดยผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคเอกสาร ภาคสนาม และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล คือ ตัวแทนชุมชน 4 ตัวอย่าง ผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยว 8 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ

ผลการศึกษาพบว่าตัวแทนชุมชนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยววัฒนธรรมเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน คือ เห็นด้วยและพร้อมให้การสนับสนุนการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยววัฒนธรรม เนื่องจากการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวจะมีส่วนช่วยให้ชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี รวมไปถึงศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีของเพชรบุรีจะเป็นที่รู้จักมากขึ้น คนในชุมชนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ภายในชุมชน ทั้งนี้ตัวแทนชุมชนมีความคิดเห็นว่าการท่องเที่ยวอาจจะส่งผลกระทบต่อผลกระทบในแง่ของมลภาวะทางเสียงและขยะที่จะเกิดจากการท่องเที่ยว โดยตัวแทนชุมชนมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในทุกขั้นตอนไม่ว่าจะเป็น ขั้นตอนการวางแผนพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว การบริหารจัดการทางการท่องเที่ยว การให้บริการทางการท่องเที่ยว การให้ข้อมูลและความรู้ด้านวิถีชุมชนแก่นักท่องเที่ยว รวมไปถึงด้านบริการขนส่ง

ผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยวมีความคิดเห็นที่หลากหลายต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว กล่าวคือ หากสามารถพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวได้ก็จะส่งผลดีต่อเพชรบุรีทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม เกิดการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชน และการท่องเที่ยวของเพชรบุรีจะเป็นที่รู้จักมากขึ้น รวมถึงส่งผลดีต่อแม่น้ำเพชรบุรีที่คนจะได้หันมาใส่ใจดูแลแม่น้ำเพชรบุรีให้มากขึ้น ผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยวต้องการให้แหล่งท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ความสะอาด การบริการทางการท่องเที่ยว และการจัดการภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยว

ในส่วนของปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในขั้นตอนของการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว นั้น ตัวแทนชุมชนและผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยวมีความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกัน คือ ปัญหาด้านปริมาณน้ำในแม่น้ำเพชรบุรีที่มีปริมาณไม่สม่ำเสมอตลอดทั้งปีและบางครั้งน้ำในแม่น้ำก็แห้งขอดทำให้ไม่สามารถล่องเรือได้ ปัญหาความร่วมมือจากทางภาครัฐกล่าวคือ หากภาครัฐไม่

ความร่วมมือการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวก็จะเป็นไปได้โดยยาก รวมไปถึงการขาดบุคคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ การเปิดโอกาสให้ชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในขั้นตอนต่าง ๆ ของการพัฒนา โดยอาจประสานความร่วมมือระหว่างชุมชน แหล่งท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา และหน่วยงานภาครัฐ ในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกัน โดยรูปแบบของการท่องเที่ยวควรเป็นการท่องเที่ยววัฒนธรรมเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรีล้วนเป็นแหล่งรวมทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่สำคัญไว้มากมายไม่ว่าจะเป็นงานศิลปะ งานช่างแขนงต่าง ๆ งานสถาปัตยกรรม วิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมชุมชน

Abstract

The research on “The Development of Cultural Tourism Route along Phetchaburi River” is a qualitative research and aims to achieve the following two objectives. First, it aims to study the approach of the development of cultural tourism route along the Phetchaburi River. This research, also, aims to address ideas and demands for participation from communities and tourist attractions in the aforementioned development. The researcher has gathered information from relevant literature and first-hand data collection, the latter of which was made through both participated and covert observational techniques. The samples of the survey are four community representatives and eight administrators of tourist attraction. The selections of samples are specific while the devices used for the data collection include structured interviews and informal conversations.

This research has found that the opinions on the development of cultural tourism route, as expressed by the community representatives, are generally supportive of the development, and they have expressed readiness to support the initiative for the development as communities and tourist attractions in the municipal district of Phetchaburi will benefit from the development. The benefits of the development of cultural tourism route include the possibilities that art, culture, and traditions, which are characteristics of Phetchaburi will become more well-known and that better income distribution within the communities will be achieved. However, community representatives have had certain reservations on the ground of possible noise pollution and littering resulted from tourism. There is indeed a notion that the community wants to be a part of the development of cultural tourism route, which involves planning, playing a role in tourism management, providing tourism services, providing information and local knowledge to tourists, and providing transportation.

The administrators of tourist attraction, likewise, offer various viewpoints, which include the belief that the development would benefit Phetchaburi both economically and socially. They believe that tourism will generate greater income

distribution to the community and that tourism in Phetchaburi would be known more widely. Another benefit resulting from the development is the awareness to environmentally preserve and protect Phetchaburi River, according to the administrators. They also expressed their demand to be a part of the development in terms of facilitating tourism, servicing tourists, and landscaping tourist attractions.

Possible problems and obstacles posing to each stage of development have also been considered, and both community representatives and administrators of tourist attraction have made reservation on the seasonal inconsistency of the level of the water in the Phetchaburi River. At times, the level would drop so low that the river cannot possibly accommodate any boat. The lack of cooperation from the government sector is another possible obstacle they expected to pose to the development. They added that, without the government support for the development, it would be difficult to achieve the goal of the tourism development. Personnel with experience in tourism are also crucial to the success of the development, according to the sources.

The approach for the development is to open up opportunities to communities and tourist attractions to seek participation in the development of tourism trail at every stage of the development. Cooperation might be sought after in form of joint coordination in tourism management planning between communities, tourist attractions, educational institutions, and government agencies. Cultural tourism has been shown to be the preference for tourism development in the municipal district of Phetchaburi since the area has in possession several important cultural resources, including arts, architectures, lifestyles, traditions, and local community culture.